

**RO**

**RO**

**RO**



COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 13.11.2008  
COM(2008) 782 final

**CARTE VERDE**

**CĂTRE O REȚEA ENERGETICĂ EUROPEANĂ SIGURĂ, SUSTENABILĂ ȘI  
COMPETITIVĂ**

{SEC(2008)2869}

## CARTE VERDE

### CĂTRE O REȚEA ENERGETICĂ EUROPEANĂ SIGURĂ, SUSTENABILĂ ȘI COMPETITIVĂ

#### CUPRINS

1.	Introducere .....	4
2.	Priorități viitoare pentru dezvoltarea rețelei europene .....	5
2.1.	O nouă orientare a politicii UE privind rețelele energetice.....	5
2.2.	Sprijinul UE în favoarea dezvoltării de rețele energetice .....	6
2.3.	Obstacole administrative și de reglementare în calea proiectelor privind rețelele energetice .....	6
2.3.1.	Proceduri de planificare și de autorizare .....	6
2.3.2.	Cadrul de reglementare .....	7
2.4.	Către o rețea energetică europeană complet integrată și flexibilă.....	7
2.5.	Identificarea de noi priorități.....	8
3.	O nouă abordare comunitară în ceea ce privește dezvoltarea de rețele energetice .....	9
3.1.	Scopurile și obiectivele UE în domeniul politicii energetice.....	9
3.1.1.	Promovarea înțelegerii și solidarității publice.....	9
3.1.2.	Atingerea obiectivelor „20-20-20” până în 2020 .....	9
3.1.3.	Inovarea și noile tehnologii.....	10
3.1.4.	Rețelele energetice internaționale .....	11
3.2.	O rețea energetică europeană pe deplin interconectată .....	11
3.2.1.	O piață internă a energiei eficiente .....	11
3.2.2.	Dimensiunea interregională .....	12
3.2.3.	O nouă abordare a planificării.....	12
3.3.	TEN-E în serviciul securității și al solidarității.....	13
3.3.1.	Revizuirea orientărilor privind TEN-E .....	13
3.3.2.	Alte opțiuni pentru consolidarea TEN-E.....	15
3.3.3.	Coordonarea între TEN-E și alte instrumente financiare ale UE.....	15
4.	Concluzii .....	16

Întrebări

## 1. INTRODUCERE

Rețelele energetice europene sunt arterele vitale pentru furnizarea energiei necesare către casele, afacerile și activitățile noastre recreative. Politica energetică a UE<sup>1</sup> enunță scopuri și obiective clare<sup>2</sup> pentru a dispune de energie sustenabilă, competitivă și sigură. Pachetul de măsuri din ianuarie 2008 privind energia din surse regenerabile și schimbările climatice<sup>3</sup> impune statelor membre atingerea unor obiective ambițioase în domeniul energiei din surse regenerabile și al reducerii emisiilor. Cu toate acestea, obiectivele ambițioase ale UE nu se vor concretiza decât dacă rețelele sale energetice se vor modifica în mod substanțial și rapid.

În prezent, rețelele energetice ale Europei – și anume, infrastructura de transport al electricității, gazului, petrolului și al altor combustibili de la producători la consumatori – se degradează. Acestea se bazează pe furnizarea de combustibili fosili tradiționali, pe o producție centralizată, la scară mare, cu energie ieftină și din abundență. Lipsa unor conexiuni adecvate la rețea constituie un obstacol în calea investițiilor în energia din surse regenerabile și în producția descentralizată. Uniunea Europeană extinsă a moștenit conexiuni est-vest și nord-sud deficiente. Acest lucru îngreunează circulația liberă a energiei în cadrul UE și face ca anumite regiuni să fie mai vulnerabile la întreruperi ale aprovizionării. Având în vedere că majoritatea previziunilor indică o creștere inevitabilă a importurilor de energie, este nevoie urgentă de noi rute de import pentru a conferi UE o mai mare flexibilitate în ceea ce privește aprovizionarea.

Ca urmare a preocupării generale cu privire la capacitatea rețelelor energetice ale Europei de a răspunde nevoii de energie a cetățenilor europeni, la 16 octombrie 2008, Consiliul European a invitat Comisia să consolideze și să completeze infrastructurile critice<sup>4</sup>.

Evenimentele recente din Georgia au demonstrat, totodată, că aceasta este o perioadă critică pentru securitatea energetică și că UE trebuie să își intensifice eforturile în ceea ce privește siguranța aprovizionării cu energie.

S-a presupus dintotdeauna că rețelele energetice s-ar autofinanța. Atingerea acestui obiectiv implică existența unui cadru juridic clar și stabil, care este principala condiție prealabilă pentru stimularea investițiilor private în producție și transmitere/transport. Crearea acestui cadru este unul dintre principalele obiective ale pachetului de măsuri privind energia și schimbările climatice și ale celui de-al treilea pachet legislativ privind piața internă a energiei<sup>5</sup> cu privire la definitivarea pieței interne a gazelor și a energiei electrice.

Odată implementat, cel de-al treilea pachet legislativ privind piața internă a energiei va aduce modificări semnificative în ceea ce privește planificarea rețelelor, inclusiv norme privind separarea activităților, coordonarea în domeniul reglementării și noi rețele de colaborare care vor reuni operatori de sisteme de transport. Aceste modificări ar trebui să stimuleze investițiile, sinergiile, eficiența și inovarea în domeniul rețelelor energetice.

---

<sup>1</sup> O politică energetică pentru Europa, COM(2007) 1 final.

<sup>2</sup> Reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, o pondere de 20% a energiei din surse regenerabile în consumul total de energie al UE și o îmbunătățire cu 20% a eficienței energetice până în 2020.

<sup>3</sup> [http://ec.europa.eu/energy/climate\\_actions/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/index_en.htm)

<sup>4</sup> [http://www.consilium.europa.eu/cms3\\_applications/Applications/newsRoom/related.asp?BID=76&GRP=14127&LANG=1&cmsId=339](http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/Applications/newsRoom/related.asp?BID=76&GRP=14127&LANG=1&cmsId=339)

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/energy/electricity/package\\_2007/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/energy/electricity/package_2007/index_en.htm)

Cu toate acestea, având în vedere provocările la adresa siguranței aprovizionării și amploarea investițiilor de care au nevoie rețelele energetice ale Europei<sup>6</sup>, UE trebuie să își consolideze politica în ceea ce privește dezvoltarea de rețele energetice. Ar trebui, de exemplu, să poată interveni sau acționa ca mediator în cazul în care părțile publice și private nu reușesc să avanseze în realizarea unor proiecte-cheie cu impact european. De asemenea, UE ar trebui să își reexamineze cadrul de finanțare, în special instrumentul „Rețele transeuropene de energie” (TEN-E), pentru a-l orienta mai bine către atingerea obiectivelor politicii din domeniu. Trebuie rezolvate, totodată, și dificultățile legate de planificare și de autorizare.

Prezenta carte verde caută să obțină opinii despre cum ar putea îmbunătăți UE promovarea noilor rețele energetice de care are nevoie Europa, utilizând toate instrumentele pe care le are la dispoziție, mai ales, dar nu numai, TEN-E. Aceasta propune o serie de proiecte strategice majore pe care UE le-ar putea încuraja pentru a consolida solidaritatea și siguranța aprovizionării în cadrul unei veritabile rețele energetice europene.

## **2. PRIORITĂȚI VIITOARE PENTRU DEZVOLTAREA REȚELEI EUROPENE**

### **2.1. O nouă orientare a politicii UE privind rețelele energetice**

Dezvoltarea de rețele este un element-cheie al politicii energetice. Politica UE privind rețelele s-a concentrat până în prezent pe „completarea golurilor” din rețele sau pe tratarea „strangulărilor”, din motive de siguranță internă a aprovizionării. Acest aspect este important, dar nu și suficient pentru a aborda provocările în materie de siguranță globală a aprovizionării, pentru a profita de noile tehnologii, pentru a diversifica sursele de energie și pentru a asigura solidaritatea în caz de criză energetică. Politica UE privind rețelele trebuie să fie în deplină concordanță cu politica sa energetică.

După cum se indică în rapoartele personale ale coordonatorilor europeni numiți de UE<sup>7</sup>, este necesar ca Uniunea Europeană să joace un rol mai proactiv în promovarea proiectelor strategice. Instrumentul TEN-E trebuie să fie actualizat și transformat astfel încât să deservească cu mai multă eficacitate noua politică energetică și obiectivele acesteia de sustenabilitate, siguranță a aprovizionării și competitivitate.

Rețelele energetice sunt, de asemenea, importante pentru relațiile externe ale UE. Piața internă a energiei din UE nu ar funcționa fără rețele de import de energie. Mai multe inițiative internaționale, precum parteneriatul strategic UE-Africa, includ deopotrivă investiții în rețele energetice.

---

<sup>6</sup> Conform unui raport emis de UCTE (*Transmission Development Plan*, mai 2008), 17 miliarde EUR în rețelele de energie electrică în următorii cinci ani și aproximativ 300 miliarde EUR în rețelele de energie electrică și gaze în următorii 25 de ani.

<sup>7</sup> Numiți în septembrie 2007 pentru patru proiecte deosebit de complexe: interconexiunea Spania-Franța (Prof. Monti), conexiunea electrică dintre Polonia și Lituania (Prof. Mielczarski), conexiunile eoliene offshore din zonele Mării Baltice și Mării Nordului (dl. Adamowitsch), coridorul meridional de transport al gazului (dl. Van Aartsen). Rapoartele lor sunt disponibile la adresa web: [http://ec.europa.eu/ten/energy/coordinators/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/ten/energy/coordinators/index_en.htm).

## 2.2. Sprijinul UE în favoarea dezvoltării de rețele energetice

În conformitate cu Tratatul CE, Comunitatea contribuie la crearea și dezvoltarea de rețele transeuropene, iar acțiunile Comunității urmăresc să favorizeze interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale, precum și accesul la aceste rețele (articolul 154). Rețelele transeuropene de energie (TEN-E) constituie principalul instrument al politicii energetice pentru sprijinul UE în favoarea dezvoltării de rețele energetice. Inițial, TEN au fost un instrument al pieței interne. În sectorul energetic, s-a presupus că investițiile vor fi suportate de operatorii de pe piață, care transferă costurile consumatorilor.

Primele orientări privind TEN-E au fost adoptate în 1996 și au fost supuse unor revizuri succesive, cea mai recentă având loc în 2006. Conform orientărilor TEN-E<sup>8</sup> și regulamentului TEN<sup>9</sup>, UE finanțează în principal studiile de fezabilitate pre-investiții pentru o anumită listă de proiecte identificate de statele membre. Prezentul document este însoțit de un raport pentru perioada 2002-2006<sup>10</sup>. Este evident că impactul și vizibilitatea TEN-E trebuie îmbunătățite.

Acest lucru presupune ca TEN-E să fie în deplină concordanță cu obiectivul energetic al UE definit în politica energetică pentru Europa elaborată în 2007. De asemenea, este necesar ca orientările să facă obiectul unor schimbări majore pentru a crește eficacitatea programului. Problema bugetelor este crucială. În continuare sunt prezentate o serie de aspecte de care trebuie să se țină seama în cadrul eventualelor revizuri ale TEN-E.

UE trebuie, totodată, să îmbunătățească coerența dintre diferitele acțiuni cu privire la rețele și să crească efectul de pârghie al diferitelor posibilități de finanțare a investițiilor în infrastructură, printre care TEN-E, fondurile structurale și BEI.

## 2.3. Obstacole administrative și de reglementare în calea proiectelor privind rețelele energetice

### 2.3.1. Proceduri de planificare și de autorizare

Procedurile de planificare și de autorizare administrativă sunt o sursă obișnuită a întârzierilor în realizarea proiectelor energetice, din cauza diferențelor dintre normele de planificare locale și naționale. O abordare mai armonizată ar fi probabil benefică pentru procedura de eliberare a aprobărilor și a autorizațiilor pentru proiectele mari de infrastructură. UE nu deține însă competențe în domeniul planificării teritoriului.

O altă dificultate este reacția gen „nu în grădina mea” (*NIMBY - not in my backyard*), atunci când interesul european nu este împărtășit la nivel local. Amplasarea de cabluri subterane este o modalitate de a evita această situație, însă costurile sunt prohibitive.

Lipsa informațiilor și slaba coordonare determină, de asemenea, opoziție în plan local față de proiecte viabile.

---

<sup>8</sup> Decizia 1364/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 de stabilire a orientărilor pentru rețelele energetice transeuropene și de abrogare a Deciziei 96/391/CE și a Deciziei 1229/2003/CE, JO L 262, 22.9.2006.

<sup>9</sup> Regulamentul (CE) nr. 680/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2007 de stabilire a normelor generale pentru acordarea asistenței financiare comunitare în domeniul rețelelor transeuropene de transport și energetice, JO L 162/1, 22.6.2007.

<sup>10</sup> Raportul privind implementarea Programului pentru rețelele transeuropene de energie în perioada 2002-2006, COM(2008) 743.

### **O abordare specială a unui proiect special: UE numește un coordonator european al proiectului de interconexiune electrică între Franța și Spania**

Alertată de progresul lent înregistrat de planurile de dezvoltare a legăturilor dintre rețelele electrice franceză și spaniolă, UE a numit, în septembrie 2007, un coordonator special care să ajute în procesul de mediere între părțile interesate. Acest proiect reprezintă o interconexiune prioritară pentru statele membre în cauză și pentru UE în ansamblu. Coordonatorul a reușit să negocieze o soluție de compromis acceptabilă pentru toate părțile implicate și aprobată de șefii de guvern/stat ai Spaniei și Franței. Acest caz demonstrează că UE poate contribui la promovarea progresului în direcția creării unei rețele europene, oferind părților posibilitatea de a găsi o soluție de compromis care să țină seama de cererile populației locale și totodată să răspundă preocupărilor privind siguranța aprovizionării, la un nivel al costurilor care ar putea fi suportat de operatorii sistemelor de transport.

#### *2.3.2. Cadrul de reglementare*

Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energetic (ACER), care urmează să fie creată, împreună cu cele două noi rețele europene ale operatorilor de sisteme de transport (REOST), înființate prin cel de-al treilea pachet legislativ privind piața internă a energiei, vor contribui la asigurarea unei coordonări și transparențe îmbunătățite la nivelul planificării, funcționării, cercetării și inovării în ceea ce privește rețelele (a se vedea mai jos).

Cu toate acestea, în cazul proiectelor transfrontaliere sau regionale, în special al celor care reunesc o serie de sisteme energetice diferite, se ridică o problemă specifică.

### **Proiecte prioritare pentru prioritățile din domeniul energetic: dezvoltarea unei rețele eoliene offshore**

UE a numit, de asemenea, un coordonator european care să supravegheze progresele înregistrate de lucrările de executare a racordurilor de rețea între turbinele eoliene din Marea Baltică și din Marea Nordului și rețeaua terestră principală. Cu toate acestea, energia eoliană necesară pentru a satisface cererea consumatorilor nu poate fi livrată fără ajutorul unor rețele noi. Nu există suficientă planificare strategică între statele membre, iar dialogul cu publicul este neadecvat. Din experiența coordonatorului reiese că dezvoltarea rețelei offshore în vederea racordării parcurilor eoliene la rețeaua electrică terestră trebuie, de asemenea, să permită schimburile comerciale și să contribuie la echilibrare. Însă acest lucru nu se poate realiza decât cu participarea tuturor statelor membre în cauză, a operatorilor sistemelor de transport (OST) și a autorităților de reglementare, precum și a celorlalte părți interesate, printre care și ONG-urile. În iulie 2008, coordonatorul a creat un grup de lucru care îi reunește pe toți cei menționați mai sus, în vederea ghidării acestui proces cu adevărat multinațional.

#### **2.4. Către o rețea energetică europeană complet integrată și flexibilă**

Primul obiectiv al rețelei este de a conecta toate statele membre ale Uniunii Europene, permițându-le acestora să fructifice la maximum piața internă a energiei. Acest lucru este în special valabil după cele două extinderi recente, noile state membre părând că nu sunt conectate sau că sunt insuficient conectate între ele și la statele membre mai vechi.

### **Eliminarea golurilor din rețea: conexiunea electrică dintre Polonia și Lituania**



Crearea de structuri comune între operatorii de sisteme de transport și administrații a contribuit la soluționarea unor dificultăți apărute în cazul proiectului de conexiune electrică (*Powerlink*) destinat racordării sistemelor de transport al energiei electrice din Polonia și din Lituania. În acest caz, coordonatorul european a sprijinit operatorii sistemelor de transport în cauză să înființeze o societate mixtă, LITPOL, pentru a efectua lucrările pregătitoare pentru conexiune. Conexiunea ar putea prezenta un dublu avantaj din punct de vedere al siguranței aprovizionării în regiune, pe de o parte, eliminând golul existent între rețeaua celor trei state baltice și restul Uniunii Europene, și, pe de altă parte, făcând loc posibilităților de export de energie electrică de la viitoarea centrală nucleară din Lituania.

Sarcina de a moderniza rețeaua electrică, astfel încât să integreze unități de producție mai bine repartizate și tehnologii „inteligente” care să permită o gestionare îmbunătățită a cererii și să absoarbă un volum mare de producție de energie din surse regenerabile, până după 2020, trebuie să devină o prioritate esențială pentru UE<sup>11</sup>.

Este, de asemenea, esențial să se asigure că toate părțile UE pot beneficia de noile resurse de energie dezvoltate în prezent în cadrul UE, cum ar fi energia eoliană offshore și energia solară fotovoltaică/concentrată, prin intermediul unui număr mai mare de legături interregionale.

Totodată, este necesar să se acorde atenție siguranței importurilor. O parte din principalele conducte care deservește clienții Europei fie sunt suprasolicitate, fie necesită lucrări de întreținere. Vor fi necesare, de asemenea, noi rute de import, mai ales dinspre Asia Centrală și zona Mării Caspice, precum și dinspre Orientul Mijlociu și Africa.

### **Siguranța aprovizionării: interesul public poate justifica intervenția sectorului public acolo unde piața nu face față cererii**

Coordonatorul UE responsabil de coridorul meridional de transport al gazului, inclusiv de proiectul Nabucco, a subliniat o dificultate fundamentală în ceea ce privește planificarea și executarea rețelelor. Riscurile politice, de securitate și de natură necomercială asociate noilor proiecte de infrastructură descurajează foarte mult societățile comerciale care nu sunt dispuse să își asume riscul de „prim investitor”. În contextul unei piețe concurențiale, autoritățile publice trebuie să joace în continuare un rol în crearea de stimulente pentru ca societățile private să investească în proiecte de tip „greenfield”.

## **2.5. Identificarea de noi priorități**

Consiliul European din 15-16 octombrie 2008 a formulat câteva orientări cu privire la prioritățile UE în domeniul rețelelor. În cadrul celei de-a doua revizuirii strategice a politicii energetice, „Un plan de acțiune al UE pentru securitate și solidaritate în domeniul energiei”<sup>12</sup>, Comisia a prezentat exemple mai concrete. Acestea sunt detaliate mai jos (în secțiunea „Concluzii”). Însă, pentru a progresa în direcția realizării acestor priorități, este necesară realinierea politicii și a instrumentelor. Aspectele prezentate în continuare identifică un număr

<sup>11</sup> Tehnologiile de rețea „inteligente” și contribuția acestora la atingerea obiectivelor 20-20-20 sunt prezentate în raportul ELECTRA. [http://ec.europa.eu/enterprise/electr\\_equipment/electra.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/electra.htm). A se vedea, de asemenea, *Soluționarea problemei eficienței energetice prin tehnologiile informației și comunicațiilor*, COM(2008) 241. Urmează a se publica: *The Contribution of the European Electrical Engineering Industry to the Community's Climate Action Plan and Agenda for Growth and Jobs*.

<sup>12</sup> A doua revizuire strategică a politicii energetice, COM(2008)744.

de opțiuni pe care UE le poate implementa în cadrul unei politici mai coerente privind rețelele energetice, în concordanță deplină cu obiectivele sale în domeniul energiei și schimbărilor climatice și care va contribui la realizarea proiectelor prioritare destinate să răspundă nevoilor tuturor cetățenilor UE.

\*\*\*\*\*

### **3. O NOUĂ ABORDARE COMUNITARĂ ÎN CEEA CE PRIVEȘTE DEZVOLTAREA DE REȚELE ENERGETICE**

#### **3.1. Scopurile și obiectivele UE în domeniul politicii energetice**

##### *3.1.1. Promovarea înțelegerii și solidarității publice*

Comisia Europeană și statele membre trebuie să îmbunătățească procesul de informare a cetățenilor și comunicarea cu aceștia pe teme legate de rețelele energetice, precum scopul și obiectivele TEN-E, modul în care funcționează solidaritatea în aprovizionarea cu energie și modul în care noile rețele pot furniza energie sustenabilă, sigură și competitivă. Această acțiune ar trebui să implice sectoarele public și privat.

Trebuie îmbunătățit accesul la informație. Este necesar ca, periodic, să se poarte discuții cu statele membre și cu alte entități pe teme legate de investiții, în special în domeniul producției de electricitate. Comisia va reexamina contribuția pe care o poate avea Regulamentul (CE) nr. 736/96 al Consiliului privind notificarea Comisiei în legătură cu proiectele de investiții în sectoarele petrolului, gazelor naturale și electricității. Observatorul pieței energiei din cadrul Comisiei poate completa aceste informații.

##### *3.1.2. Atingerea obiectivelor „20-20-20” până în 2020<sup>13</sup>*

Noua legislație privind energia din surse regenerabile și schimbările climatice, inclusiv obiectivele „20-20-20”, trebuie să se reflecte cât mai repede la nivelul planificării rețelelor și al programelor de profil din sectoarele public și privat.

UE trebuie să elaboreze o strategie globală privind integrarea în rețea a surselor regenerabile de energie, în strânsă cooperare cu autoritățile naționale și regionale și cu operatorii de pe piață. Aceasta ar trebui să abordeze aspecte precum distribuirea costurilor de-a lungul lanțului de aprovizionare, costurile auxiliare, tehnologiile de transport, legătura dintre rețelele locale și cele europene, precum și coerența în domeniul reglementării. UE, statele membre și autoritățile locale și regionale ar trebui, de asemenea, să încurajeze și să faciliteze producerea descentralizată de energie, care contribuie la securitatea energetică și oferă posibilități însemnate de dezvoltare regională, prin stimularea creșterii și crearea de locuri de muncă.

UE trebuie să promoveze proiecte care pot permite transportul de energie din zone bogate în resurse (de exemplu, energie eoliană din zonele costiere și energie solară din Mediterana) către locurile în care consumatorii au nevoie de aceasta. În același timp, trebuie să fie promovate noi tehnologii de rețea, în scopul unei utilizări mai eficiente și flexibile a surselor de energie locale, de exemplu, producerea de energie la nivelul gospodăriilor și producerea combinată de căldură și electricitate.

---

<sup>13</sup> A se vedea nota de subsol 2.

Energia eoliană offshore ar putea avea un rol semnificativ în atingerea obiectivelor privind energia din surse regenerabile, precum și în îmbunătățirea siguranței aprovizionării și a solidarității. În vederea integrării depline a energiei eoliene în rețeaua europeană, se impune crearea unor rețele offshore la nivel european și a unor rețele transeuropene suprapuse. Odată cu prezenta carte verde, Comisia publică o comunicare privind energia eoliană offshore<sup>14</sup>.

Promovarea captării, transportului și stocării de CO<sub>2</sub> (CCS) are consecințe la nivelul rețelelor. Sunt necesare conducte lungi de CO<sub>2</sub> care să conecteze sursele de emisii de CO<sub>2</sub> de locurile de stocare. UE trebuie să reflecteze asupra rolului pe care îl poate avea în promovarea investițiilor necesare în acest domeniu, inclusiv a TEN-E.

În legătură cu acest aspect, trebuie să se țină seama de consecințele schimbărilor climatice asupra rețelelor energetice europene, de exemplu, în ceea ce privește poziționarea centralelor, a liniilor electrice și a conductelor.

### 3.1.3. *Inovarea și noile tehnologii*

Este necesar ca cercetarea și programele demonstrative din domeniul tehnologic să pună mai mult accentul pe tehnologii aferente rețelelor energetice. Comunitatea științifică europeană trebuie să fie stimulată să coopereze îndeaproape cu sectorul privat în ceea ce privește dezvoltarea de soluții. Crearea unei rețele europene flexibile, cu capacități de stocare mari, care să încorporeze diferite surse de producere de electricitate din surse regenerabile de energie și din surse convenționale reprezintă o provocare tehnologică importantă pentru anii care urmează, până în 2020.

Inițiativa industrială europeană privind rețelele electrice este o prioritate a planului strategic european pentru tehnologiile energetice<sup>15</sup> și va primi un sprijin inițial în cadrul celui de-al șaptelea program-cadru al UE pentru cercetare și dezvoltare. Câteva proiecte de cercetare și dezvoltare tehnologică (RTD) și demonstrative la scară mare, care să demonstreze fezabilitatea tehnologiilor de rețea „inteligente”, ar putea da impulsul necesar implementării rapide de sisteme îmbunătățite, mai flexibile și robuste, înlăturând nevoia de investiții în infrastructuri mai puțin eficiente.

Planul strategic european pentru tehnologiile energetice cuprinde totodată măsuri importante privind dezvoltarea viitoare a rețelelor, precum acțiunea de planificare a tranziției către sisteme energetice cu un conținut scăzut de carbon. Un alt aspect care ar trebui aprofundat este impactul vehiculelor hibride electrice și alimentate de la priză asupra rețelelor electrice.

UE trebuie să urmărească diseminarea pe întreg teritoriul său a experiențelor de importanță vitală. Trebuie să se utilizeze cu mai multă eficacitate instrumentele UE, printre care fondurile sale structurale și de coeziune și programele-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică, dar și programul pentru competitivitate și inovare (Energie inteligentă - Europa) și alianța propusă de cercetare în domeniul energetic<sup>16</sup>, în vederea promovării și dezvoltării de noi tehnologii și soluții inovatoare în acest domeniu. În plus, Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) va lansa, în 2009, primul apel pentru Comunități ale cunoașterii și inovării (CCI-uri), în special în domeniul schimbărilor climatice și al energiei sustenabile. Trebuie să

---

<sup>14</sup> Energia eoliană offshore, COM(2008) 736.

<sup>15</sup> Un plan strategic european pentru tehnologiile energetice, COM(2007) 0723 aprobat de Consiliu și de Parlament.

<sup>16</sup> A se vedea planul strategic european pentru tehnologiile energetice.

se intensifice, de asemenea, colaborarea cu organismele europene de standardizare (OES), deoarece acestea elaborează standardele necesare pentru adoptarea noilor tehnologii de către piață.

#### *3.1.4. Rețelele energetice internaționale*

Proiectele de rețele energetice internaționale care răspund nevoilor UE în materie de siguranță a aprovizionării cu energie presupun, în mod obligatoriu, acordul guvernelor din țări terțe. Este important ca în cadrul de cooperare internațională al UE să se încurajeze dezvoltarea proiectelor de acest fel, în special prin furnizarea unui cadru politic pe termen lung pentru angajamentele asumate de societățile private care participă la investiții și pentru eventualele garanții de la bănci europene ca BEI și BERD.

S-ar putea recurge la grupările existente la nivelul UE, precum Rețeaua de corespondenți în domeniul securității energetice, Grupul de coordonare pentru gaz și Grupul pentru aprovizionarea cu petrol, în vederea dezbaterii propunerilor de proiecte energetice internaționale într-un stadiu timpuriu. Acest lucru va contribui la consolidarea solidarității între statele membre și la anticiparea sensibilităților politice.

Deciziile finale în privința conductelor de import reprezintă o chestiune comercială care trebuie abordată împreună cu țările vizate. Pentru anumite proiecte, ar putea fi oportun ca țărilor terțe să li se furnizeze noi asigurări politice cu privire la faptul că UE este pregătită să stabilească cu acestea o relație pe termen lung în domeniul energetic. De asemenea, s-ar putea pune un accent special pe sprijinul acordat proiectelor de investiții atunci când investitorii privați consideră că riscurile de natură necomercială sunt prea mari.

UE ar trebui să își continue eforturile în sensul atenuării diferențelor dintre cadrele de reglementare din țările terțe și să reflecteze asupra modului în care ar putea fi implicată, dintr-un stadiu suficient de timpuriu, în elaborarea acordurilor internaționale cu privire la proiecte strategice, pentru a se asigura de compatibilitatea acestora cu acquis-ul comunitar.

Acest tip de preocupări ar trebui să se reflecte și la nivelul instrumentelor externe ale UE. Prin intermediul acordurilor internaționale s-ar putea pregăti terenul pentru interconexiunile energetice cu piața UE, pentru informarea din timp cu privire la piață și pentru elaborarea de politici. Acordurile comerciale internaționale ar putea fi totodată utilizate pentru a oferi condiții clare de acces la piața UE și viceversa, precum și proceduri de soluționare a litigiilor.

Un cadru economic și juridic îmbunătățit al relațiilor UE cu țările furnizoare și de tranzit va contribui la promovarea unor condiții investiționale mai stabile și previzibile pentru investițiile în infrastructura energetică.

### **3.2. O rețea energetică europeană pe deplin interconectată**

#### *3.2.1. O piață internă a energiei eficiente*

Odată implementat, cel de-al treilea pachet legislativ privind piața internă a energiei va intensifica cooperarea între operatorii de sisteme de transport (OST) și între autoritățile de reglementare din domeniul energetic, oferindu-le posibilitatea de a identifica interconexiunile necesare pe baza unui plan de investiții decenal transparent și coerent. În domeniul energiei electrice s-au realizat unele progrese. În cel al gazului, planurile trebuie să progreseze mai rapid.

Rețelele REOST și ACER ar putea să își extindă cooperarea de la consolidarea concurenței, urmărită în prezent, la alte aspecte, printre care siguranța aprovizionării, cercetarea și inovarea, precum și atingerea obiectivelor „20-20-20”.

Cooperarea dintre rețelele REOST și ACER trebuie să contribuie la asigurarea unei utilizări optime a rețelelor existente, de exemplu, prin reducerea pierderilor la nivelul liniilor electrice și prin stimularea unor modele mai eficiente ale cererii. Aceasta ar trebui să încurajeze o abordare mai flexibilă a tarifelor pentru noua infrastructură de rețele (de exemplu, rețelele eoliene offshore sau rețelele „inteligente”). Totodată, trebuie să contribuie la eliminarea altor obstacole din calea investițiilor, precum o rată echitabilă a rentabilității pentru operatorii naționali de sisteme de transport.

O planificare coordonată trebuie să țină seama de implicațiile integrării rețelelor locale „inteligente” și de efectul acestora asupra responsabilităților care revin OST (întaltă tensiune) și operatorilor de sisteme de distribuție (joasă tensiune).

### 3.2.2. Dimensiunea interregională

În cadrul pieței interne a UE, rețelele interregionale (transfrontaliere și multinaționale) sunt importante din punct de vedere al siguranței aprovizionării și al solidarității și reprezintă un prim pas către o piață internă a energiei pe deplin interconectată.

#### **Unificarea rețelelor – sectorul gazelor**

Proiectul privind noul sistem de transport european (NETS), sprijinit de mai mulți OST, este o inițiativă foarte promițătoare în direcția integrării operatorilor de transport de gaze din întreaga Europă centrală și de sud-est. Acesta oferă posibilitatea de a se crea cadrul pentru o piață regională a gazelor. O astfel de piață ar avea o dimensiune satisfăcătoare pentru a atrage investiții noi, ceea ce nu se întâmplă în cazul piețelor naționale individuale, și ar putea reduce în mod semnificativ costurile de exploatare și de investiții.

Ideea unui operator european de sisteme de transport, promovată de câțiva dintre principalii operatori din sectorul gazelor, reprezintă o altă inițiativă de perspectivă, care ar putea, de asemenea, îmbunătăți integrarea activelor și gestionarea rețelelor. Scopul acesteia este de a pune treptat bazele unei societăți independente care să gestioneze o rețea unificată de transport al gazelor în întreaga UE. Unificarea treptată a rețelelor, atât timp cât se realizează într-un mod compatibil cu dreptul concurenței, ar stimula mai mult societățile din sectorul gazelor să investească în noi proiecte de rețea.

Sunt necesare inițiative specifice pentru a sprijini interconectarea unor părți mai izolate ale UE sau pentru a integra noi forme de energie în rețea. Zonele cărora li s-ar putea acorda prioritate politică sunt: regiunea Mării Baltice, Mediterana și sud-estul Europei.

### 3.2.3. O nouă abordare a planificării

Consiliul European a invitat Comisia să „prezinte propuneri având drept scop simplificarea procedurilor de aprobare” a proiectelor de rețea<sup>17</sup>. În acest sens, în planurile naționale strategice ar putea fi incluse atât proiectele prioritare europene, cât și prioritățile viitoare ale autorităților de reglementare și ale OST. Statele membre ar trebui astfel să ia măsurile

<sup>17</sup> Concluziile Președinției, Consiliul European, 8-9 martie 2007.

necesare pentru a asigura respectarea calendarelor convenite. Acest lucru ar putea deveni o condiție pentru sprijinul din partea TEN-E.

Existența unor proceduri și criterii mai uniforme, inclusiv a unor calendare orientative, ar contribui la finalizarea proiectelor strategice transfrontaliere. Având în vedere că Uniunea Europeană nu are competențe specifice în acest domeniu, este necesar să se reflecteze asupra modului în care poate contribui UE la simplificarea procedurilor de planificare în cazul marilor proiecte energetice transfrontaliere.

Comisia Europeană ar trebui să promoveze schimbul de informații și bune practici între statele membre cu privire la aceste aspecte. În anumite state membre, reglementările privind planificarea sunt în curs de revizuire sau au fost deja modificate pentru a accelera marile proiecte de infrastructură.

Normele de mediu al UE trebuie interpretate și aplicate în mod corect, ținându-se seama de orientările publicate de Comisie. Respectarea legislației de mediu a UE și atingerea obiectivelor politicii energetice pot și trebuie să se sprijine reciproc.

Din experiența coordonatorilor UE<sup>18</sup> reiese că este necesar să existe, în cadrul reglementărilor în vigoare, opțiunea de a face apel la autoritățile publice atunci când planificarea unui proiect de interes european înregistrează întârzieri. În cazul în care nu se găsește o soluție națională, Comisia ar putea să efectueze o analiză sau să numească un mediator.

### **3.3. TEN-E în serviciul securității și al solidarității**

#### *3.3.1. Revizuirea orientărilor privind TEN-E*

Este necesară sporirea eficacității TEN-E ca instrument destinat facilitării unor proiecte importante ale UE care deservește obiectivele privind siguranța aprovizionării, concurența, mediul sau solidaritatea.

În funcție de reacțiile la prezenta carte verde, Comisia își propune să revizuiască orientările privind TEN-E după cum urmează:

1) **Obiectivele** TEN-E ar trebui să fie ghidate de politica energetică europeană (obiectivele „20-20-20” și cele complementare de siguranță a aprovizionării și solidaritate, sustenabilitate și competitivitate).

2) **Domeniul de aplicare** al TEN-E ar trebui să cuprindă întreaga rețea de transport de energie. Rețelele de transport de gaz, inclusiv terminalele și depozitele subterane de GNL, și rețelele de transport de energie electrică trebuie să fie, în continuare, în prim-planul programului. Cu toate acestea, trebuie să se examineze urgent aspectul extinderii domeniului de aplicare al TEN-E la conductele de petrol. Volumul în creștere al transportului maritim prezintă riscuri serioase la adresa siguranței aprovizionării și a securității maritime. Prezenta carte verde este însoțită de un document de lucru al serviciilor Comisiei privind infrastructurile petroliere<sup>19</sup>.

---

<sup>18</sup> A se vedea site-ul web al DG TREN: [http://ec.europa.eu/ten/energy/coordinators/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/ten/energy/coordinators/index_en.htm)

<sup>19</sup> Infrastructurile petroliere: O evaluare a infrastructurilor petroliere existente și proiectate în cadrul UE și către aceasta, SEC(2008) 2799.

Domeniul de aplicare al TEN-E ar putea fi extins la infrastructurile de transport asociate noilor tehnologii, începând cu dioxidul de carbon pentru proiectele CCS. Alte opțiuni ar putea fi adaptarea rețelelor pentru biogazul destinat producerii combinate de căldură și electricitate sau aplicațiilor pentru vehiculele pe bază de gaz natural comprimat.

Totodată, programul trebuie să fie mai flexibil în raport cu progresele din domeniul rețelelor, care ar putea afecta atât rețelele de transport, cât și pe cele de distribuție, inclusiv rețelele „inteligente”.

3) **Planificarea** TEN-E ar trebui să fie dictată de piață, iar REOST și ACER să aibă un mandat clar. UE ar trebui să aibă un rol activ de facilitare și mediere.

4) În planul său prioritar de interconectare<sup>20</sup>, Comisia a propus restrângerea interesului TEN-E la un număr limitat de proiecte strategice. În consecință, **numărul proiectelor prioritare** ar trebui să fie mic, incluzând proiecte transfrontaliere, proiecte care conectează state membre izolate la rețeaua europeană sau proiecte care deserveșc mai multe state membre (în practică, o combinație de mai multe proiecte individuale). Cele cinci sectoare prioritare identificate în cadrul concluziilor de mai jos sunt exemple de proiecte prioritare pe care le-ar putea sprijini o rețea transeuropeană de energie actualizată.

Proiectele TEN-E ar trebui, de asemenea, integrate în planurile naționale de infrastructură și, după caz, în prioritățile Băncii Europene de Investiții sau ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Se poate aștepta și o contribuție din partea statelor membre beneficiare.

5) Ar trebui să fie concepute **măsuri complementare** în vederea diseminării de informații și schimbului de bune practici între proiecte și între statele membre.

6) În cazuri excepționale, precum proiectele regionale de anvergură sau proiectele la care participă țări terțe, poate fi numit un **coordonator european**. La fiecare nouă numire ar trebui să se țină seama de experiența acumulată până în momentul respectiv.

7) Aspectul **resurselor** este important. Bugetul TEN-E s-a menținut mai mult sau mai puțin constant, alocându-se 155 milioane EUR în perioada 2007-2013 (față de 148 milioane EUR în 2000-2006) pentru un număr de aproximativ 300 de proiecte eligibile. Acest lucru limitează impactul programului. Este discutabil dacă piața va efectua sau nu investițiile necesare, în interes public, fără o intervenție publică substanțială. În același timp cu identificarea unor modalități de îmbunătățire a eficacității programului cu mijloacele existente, UE ar trebui să aibă în vedere și posibilitățile de creștere a bugetului TEN-E, nu în cele din urmă pentru a sprijini anumite investiții de natură necomercială, precum siguranța aprovizionării.

În ceea ce privește proiectele din afara UE, trebuie identificate modalități în care pot fi exploatate la maximum instrumentele financiare disponibile, asigurând coerența deplină cu instrumentele interne și, în special, cu fondurile TEN-E. În perspectivă, ar trebui să se reflecte asupra modului în care instrumentul TEN-E în vigoare ar putea fi înlocuit cu un nou instrument, **Instrumentul UE pentru securitate și infrastructură în domeniul energiei** și asupra celei mai bune modalități de a-l relaționa cu instrumentele financiare externe ale UE. Prezenta carte verde urmărește să primească opinii privind domeniul de aplicare al unui astfel

---

<sup>20</sup> Planul prioritar de interconectare, COM(2006) 846.

de instrument, precum și privind cea mai bună modalitate în care acesta poate contribui la asigurarea coerenței între cheltuielile interne și externe.

### 3.3.2. Alte opțiuni pentru consolidarea TEN-E

**Sprijinul nefinanciar** trebuie să fie dezvoltat ca mijloc de a obține sprijin din alte surse, de exemplu, acordarea unei etichete „UE” recunoscute. Sunt necesare mai multe eforturi în direcția utilizării TEN drept pârgă pentru alte surse de finanțare, în special de la instituții financiare internaționale.

Ar trebui căutate **sinergii** cu alte activități comunitare în rețea, precum cele privind infrastructurile de telecomunicații, de transport și de mediu (de exemplu, combinarea liniilor electrice cu infrastructuri de transport terestru cum sunt căile ferate sau drumurile).

O altă întrebare este dacă UE ar trebui să ofere sprijin proiectelor care presupun costuri suplimentare pentru a contribui la atingerea **obiectivelor publice (de natură necomercială)**, de exemplu, gazele sau capacitățile de producție de energie electrică care sunt neutilizate și care ar sprijini siguranța aprovizionării UE, conexiunile care introduc în rețea noi capacități de producție de energie din surse regenerabile sau instalarea de cabluri subterane din motive de protecție a mediului. Acest lucru ar putea genera așteptări cu privire la compensarea costurilor suplimentare de către UE, ceea ce nu ar fi posibil.

#### **Siguranța aprovizionării: acolo unde interesul public poate justifica intervenția autorităților publice**

Un exemplu notabil de finanțare publică a unei conducte petroliere din motive de siguranță a aprovizionării, atunci când piața nu o consideră o necesitate, este decizia cehilor de a construi, în anii '90, conducta petrolieră IKL (Ingolstadt-Kralupy-Litvínov) pentru a deschide o rută occidentală în plus față de cea orientală. Această conductă este exploatată în prezent de Mero, o societate deținută în totalitate de stat, ale cărei venituri acoperă dobânzile și rambursarea împrumuturilor. Conducta s-a dovedit foarte utilă începând cu iulie 2008, când entitățile comerciale care furnizau petrol brut rusesc folosind ruta orientală au redus pe neașteptate livrările către clienții lor cehi.

O altă opțiune este aceea de a renunța la proiectele specifice în favoarea **studiilor generale** destinate găsirii de soluții pentru provocările actuale cu care se confruntă dezvoltatorii de rețele, de exemplu, modalități de rezolvare a problemelor de rețea asociate racordării pe scară largă a rețelelor de energie eoliană offshore sau solară sau utilizării rețelelor „inteligente”.

### 3.3.3. Coordonarea între TEN-E și alte instrumente financiare ale UE

Potențialii investitori în rețelele energetice trebuie să aibă acces la o gamă largă de surse de finanțare diferite. Prin urmare, trebuie să existe o aliniere și coordonare deplină între TEN-E și alte programe importante ale UE care au impact asupra dezvoltării infrastructurii – în special fondurile structurale și de coeziune și programele-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică. Politica de coeziune, de exemplu, investește 675 milioane EUR în proiectele TEN-E în perioada 2007-2013. Un alt exemplu este cel de-al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică, care investește 100 milioane EUR în rețelele de electricitate (2007-2009). Rezultatele lor trebuie să fie amplu mediatizate și să antreneze noi activități de cercetare și demonstrare, precum și investiții pe piață.



Ar trebui să se examineze posibilitatea unei mai bune coordonări între instrumentele politicii externe, precum Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (ENPI) și TEN-E, în special pentru infrastructurile din țările de tranzit.

Coordonarea existentă între TEN-E, pe de o parte, și Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), pe de altă parte, trebuie să se consolideze la toate nivelurile. Ar putea fi avută în vedere stabilirea unei legături între sprijinul TEN-E și intervenția BEI. În plus, ar putea fi studiată posibilitatea creării, sub egida BEI, a unui fond care să furnizeze capital, cvasi-capital, garanții și instrumente financiare similare pentru proiectele individuale.

Un alt partener potențial este instrumentul de împrumut programatic accelerat al Băncii Mondiale (*World Bank Accelerated Programmatic Loan*), care oferă finanțare programelor de reformă din țări agreate.

#### 4. CONCLUZII

Conform precizărilor din cea de-a doua revizuire strategică a politicii energetice a Comisiei<sup>21</sup>, detaliate în prezenta carte verde, UE nu va fi în măsură să își atingă obiectivele din domeniul schimbărilor climatice și energiei fără existența unor rețele noi și îmbunătățite. Rețelele energetice trebuie să ocupe un loc mai important în elaborarea și implementarea politicii energetice. În același timp, planificarea rețelelor energetice trebuie să fie mai bine coordonată la nivel politic.

Cu avantajele oferite de cel de-al treilea pachet legislativ discutat în prezent, piața internă a energiei trebuie să fie motorul principal al investițiilor în rețelele energetice, însă și UE trebuie să joace un rol activ în facilitarea proiectelor, inclusiv internaționale, care prezintă un interes clar pentru securitatea energetică europeană.

Instrumentul principal al UE pentru dezvoltarea rețelelor energetice europene, TEN-E, nu a fost conceput pentru a face față provocărilor actuale din domeniul energetic și nu este aliniat în mod corespunzător la noua politică energetică a Europei. Acesta prezintă, de asemenea, incoerențe cu evoluțiile de pe piața internă și din alte domenii, precum politica privind cercetarea și politica externă. Bugetul său este profund necorespunzător.

UE trebuie să elaboreze o nouă abordare strategică, care să înglobeze instrumentele disponibile, și să lanseze un proces de reflecție asupra modului în care instrumentul TEN-E în vigoare ar putea fi înlocuit cu un nou instrument, **Instrumentul UE pentru securitate și infrastructură în domeniul energiei**, având drept posibile obiective: (i) definitivarea pieței interne a energiei, (ii) asigurarea dezvoltării rețelei pentru a permite realizarea obiectivelor UE privind energia din surse regenerabile și (iii) garantarea siguranței aprovizionării cu energie a Uniunii Europene prin proiecte-cheie de infrastructură în interiorul și în afara teritoriului UE.

În cadrul acestei strategii, Comisia a identificat următoarele proiecte, prezentate în cea de-a doua revizuire strategică a politicii energetice, „Un plan de acțiune al UE pentru securitate și solidaritate în domeniul energiei”:

---

<sup>21</sup> A se vedea nota de subsol 13.

- **Un plan de interconectare baltică:** Conectarea piețelor de energie rămase izolate în Europa constituie o prioritate. Recunoscută deschis de Consiliul European în concluziile sale din 16 octombrie 2008, interconectarea regiunii Mării Baltice este necesară pentru a consolida siguranța aprovizionării tuturor țărilor situate în jurul Mării Baltice și, în general, pentru siguranța aprovizionării și solidaritatea în cadrul UE. Împreună cu statele membre în cauză, Comisia va elabora acest plan în cadrul unei strategii regionale pentru Marea Baltică, care va cuprinde gazele, electricitatea (inclusiv energia eoliană offshore și, eventual, energia mareelor) și stocarea. Aceasta va reuni proiectele existente în cadrul unui sistem coerent, în beneficiul întregii regiuni. La elaborarea planului va trebui să se ia în considerare în mod corespunzător dezvoltarea eficientă a pieței, precum și contribuția eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie la consolidarea siguranței aprovizionării.
- **Un nou coridor sudic al gazelor:** Având în vedere că rolul regiunii Caspice și al Orientului Mijlociu în aprovizionarea globală cu petrol și gaze ar putea să crească în viitor și ținând seama de nevoia de a evita creșterea riscurilor deja ridicate la care este expus transportul maritim de petrol și GNL, acest coridor pare a fi mai necesar decât oricând. Comisia va colabora cu țările în cauză pentru a obține, în cel mult un an, angajamente ferme pentru construirea conductei Nabucco. Se va examina oportunitatea unui mecanism de achiziționare în bloc a gazelor caspice, cu respectarea deplină a normelor privind concurența. Va trebui să se convină cu Turcia asupra tranzitului, într-un mod care să respecte atât principiile de bază ale acquis-ului UE, cât și preocuparea legitimă a Turciei pentru propria securitate energetică.
- **Gazele naturale lichefiate (GNL):** GNL acționează în beneficiul siguranței aprovizionării, transformând piața gazelor într-o piață mondială lichidă comparabilă cu piața petrolului. Toate statele membre ar trebui să dispună, fie direct, fie prin intermediul altor state membre, pe baza unui acord de securitate reciprocă, de o capacitate adecvată de GNL, constând în terminale de GNL și în regazificarea după transportul pe nave. Poate fi implicată și Comunitatea Energiei, existând posibilitatea de a extinde rețeaua până pe coasta Mării Adriatice. Trebuie să se constituie o capacitate suficientă de **stocare a gazelor**.
- **Un inel energetic mediteranean:** Zona mediteraneană și Africa trebuie, de asemenea, să fie mai bine conectate, nu numai din punct de vedere al combustibililor fosili, ci și al surselor regenerabile de energie. Un inel energetic mediteranean va permite Europei și Africii de Nord să valorifice mai bine resursele naturale existente în această regiune. Această inițiativă se va fonda pe propunerea formulată în cadrul Uniunii pentru Mediterana – procesul Barcelona, privind o rețea mediteraneană care să alimenteze UE cu electricitate din energie solară (fotovoltaică și energie solară concentrată), precum și eoliană. Proiectele de interconectare cu continentul european ar consolida de asemenea, în mod substanțial, securitatea energetică a celor mai izolate țări europene.
- **Interconectările de gaze și electricitate pe direcția nord-sud pe teritoriul Europei centrale și de sud-est** trebuie să se dezvolte cu prioritate, în special pe baza inițiativei NETS (*New European Transmission System* – Noul sistem european de transport), pentru a crea un operator comun de sisteme de transport de gaze<sup>22</sup>, Inelul de gaze al Comunității Energiei, interconectările prioritare identificate în cadrul consiliului ministerial al Comunității Energiei din decembrie 2007<sup>23</sup> și Conducta paneuropeană de petrol<sup>24</sup>. Noul pachet legislativ privind piața internă a energiei vizează instituirea, la fiecare 10 ani, a unui

<sup>22</sup> [www.molgroup.hu/en/press\\_centre/press\\_releases/european\\_energy\\_infrastructure\\_\\_ndash\\_\\_nets\\_project/](http://www.molgroup.hu/en/press_centre/press_releases/european_energy_infrastructure__ndash__nets_project/)

<sup>23</sup> [www.energy-community.org/](http://www.energy-community.org/)

<sup>24</sup> [www.ens-newswire.com/ens/apr2007/2007-04-03-03.asp](http://www.ens-newswire.com/ens/apr2007/2007-04-03-03.asp)

Plan de dezvoltare de rețele care să evidențieze golurile din rețea și acțiunile necesare pentru a le completa.

- Ar trebui să se elaboreze o **schemă pentru o rețea offshore în Marea Nordului** pentru a interconecta rețelele naționale de electricitate din Europa de nord-vest și pentru a racorda numeroasele proiecte planificate privind energia eoliană offshore. Acesta ar trebui să devină, alături de Inelul mediteranean și de proiectul de interconectare baltică, unul dintre elementele de bază ale unei viitoare super-rețele europene.

\*\*\*\*\*

Comisia invită la exprimarea de opinii cu privire la prezenta carte verde, acestea putând urmări structura stabilită de următoarele **întrebări**:

#### *Politica privind rețelele*

- (1) Care considerați că sunt principalele obstacole în calea dezvoltării unor rețele electrice și de gaze europene? În ce măsură pot fi acestea tratate la nivel național/regional și în ce moment ar trebui să intervină UE?
- (2) Ce împrejurări justifică intervenția UE în disputele în materie de planificare locală care privesc infrastructura energetică? Ce ar trebui să facă UE în acest caz?
- (3) Este necesară o abordare mai bine direcționată și structurată în ceea ce privește cercetarea și demonstrațiile din domeniul rețelelor europene? Care ar fi principalele caracteristici ale acesteia?
- (4) Care considerați că este cea mai importantă activitate a UE în materie de dezvoltare a rețelelor?
- (5) Ar trebui UE să fie mai implicată în procesul de facilitare a proiectelor de infrastructură din țări terțe? Dacă da, în ce mod?

#### *TEN-E*

- (6) Ce tip de sprijin ar trebui să ofere UE dezvoltatorilor de noi rețele energetice pentru maximizarea impactului, având în vedere că resursele sunt limitate? Este abordarea TEN-E încă pertinentă? Cum poate contribui UE la îmbunătățirea condițiilor investiționale?
- (7) Având în vedere propunerea de revizuire a orientărilor TEN-E, cum ar putea îmbunătăți UE direcționarea, eficacitatea și impactul politicii privind TEN-E în cadrul bugetului actual?
- (8) Ar trebui să fie extins domeniul TEN-E la infrastructurile petroliere? Ar trebui acesta să fie extins și la rețelele pentru CO<sub>2</sub>, biogaz sau la alte rețele?
- (9) Aveți o opinie sau sugestii cu privire la noile proiecte prioritare pe care ar trebui să le sprijine UE?
- (10) Ar avea TEN-E/EU un impact și o vizibilitate mai mare dacă ar fi transformate într-un instrument operațional pentru siguranța aprovizionării și solidaritate?

(11) Ce alte măsuri UE în afara celor menționate în prezenta carte verde ar contribui la garantarea unei infrastructuri UE durabile?

Pentru mai multe informații a se vedea:  
[http://ec.europa.eu/energy/climate\\_actions/index\\_en.html](http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/index_en.html). Sunteți invitat să transmiteți răspunsul dumneavoastră Comisiei Europene până la 31 martie 2009, pe adresa:

Christine Jenkins

Comisia Europeană

DG Energie și Transport

DM 24 – 6/127

1049 Bruxelles

Belgia